

Ключові проблеми формування місцевого бюджету в Україні

Жовтоводський промисловий коледж ДНУ імені Олесья Гончара

Іволга Н.В., н.к. - Качула С.В.

Єдиним хорошим бюджетом є збалансований бюджет.

Адам Сміт, 1776 р.

Хорошим правилом є те, що бюджет ніколи не повинен бути збалансованим - крім моменту, коли надлишок, що стримує інфляцію, змінюється на дефіцит, щоб боротися зі спадом.

Воррен Сміт, 1965 р.

У кожній країні основу державних фінансів складає бюджет, а точніше бюджетна система, яка включає державний бюджет і бюджети відповідних адміністративних одиниць.

Державний бюджет України - це головний фінансовий план країни, він віддзеркалює суспільно-економічний стан у державі. Бюджет будується на принципах цілісності, повноти, достовірності, наглядності і самостійності всіх бюджетів, які входять в бюджетну систему України і складається з двох підрозділів – доходів і видатків.

Якщо видатки більші за доходи - то виникає дефіцит бюджету, якщо навпаки, доходи перевищують видатки - то має місце надлишок бюджету.

Склад доходів і видатків бюджетів у містах визначається міською радою відповідно до її повноважень.

Податки є головним джерелом доходів бюджету. Усі податки, що надходять до місцевих бюджетів, поділяють на дві групи: *місцеві та надходження із бюджетів вищого рівня.*

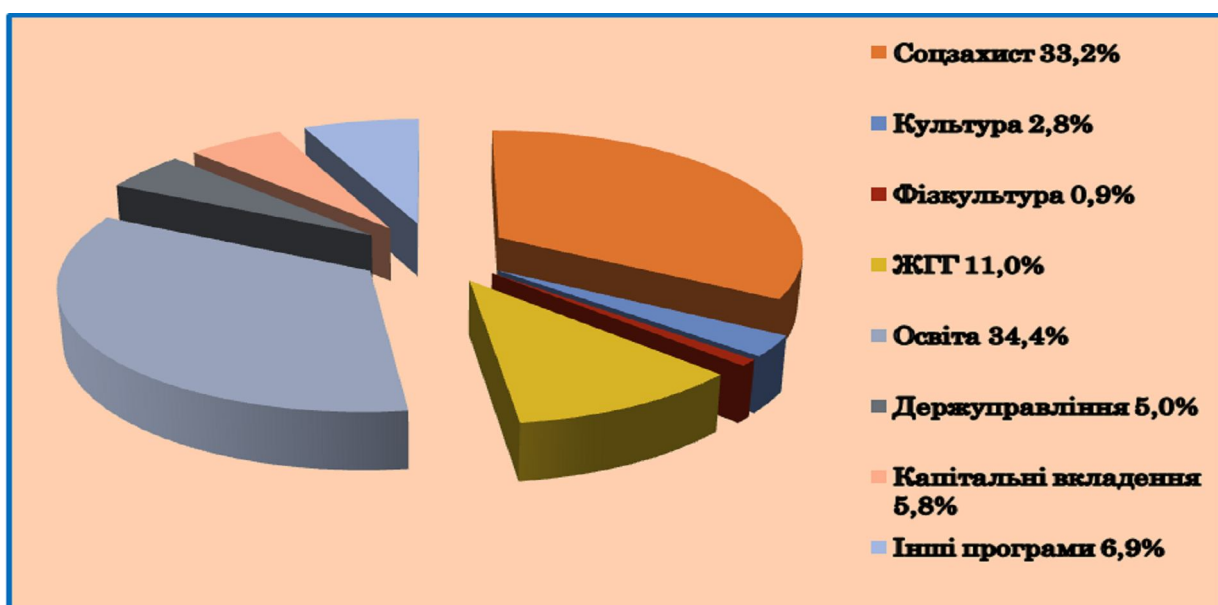
Видатки місцевих бюджетів залежать від бюджетної політики, яка проводиться державою, від децентралізації управління соціальною сферою.

За рахунок місцевих бюджетів фінансується 82 % видатків на соціальний захист населення і 72 % витрат на соціально-культурні заходи.

Отже, бюджет кожного міста, так або інакше, впливає на стан бюджету України.

Так як я в майбутньому можу і хочу стати успішним економістом, мені цікаво яким чином формується бюджет нашого міста, у які сфери діяльності витрачається більше коштів, чи виконується запланований бюджет у повному обсязі. Тому я вирішила дослідити всі процеси пов'язані з бюджетом і визначити яке вони мають значення як для самого бюджету, так і для нашого міста.

Завдяки позитивному соціально-економічному становищу міста, у 2008 році до бюджету міста надійшло доходів у сумі 107,7 млн. грн., що становило 127,3 % до надходжень 2007 року.

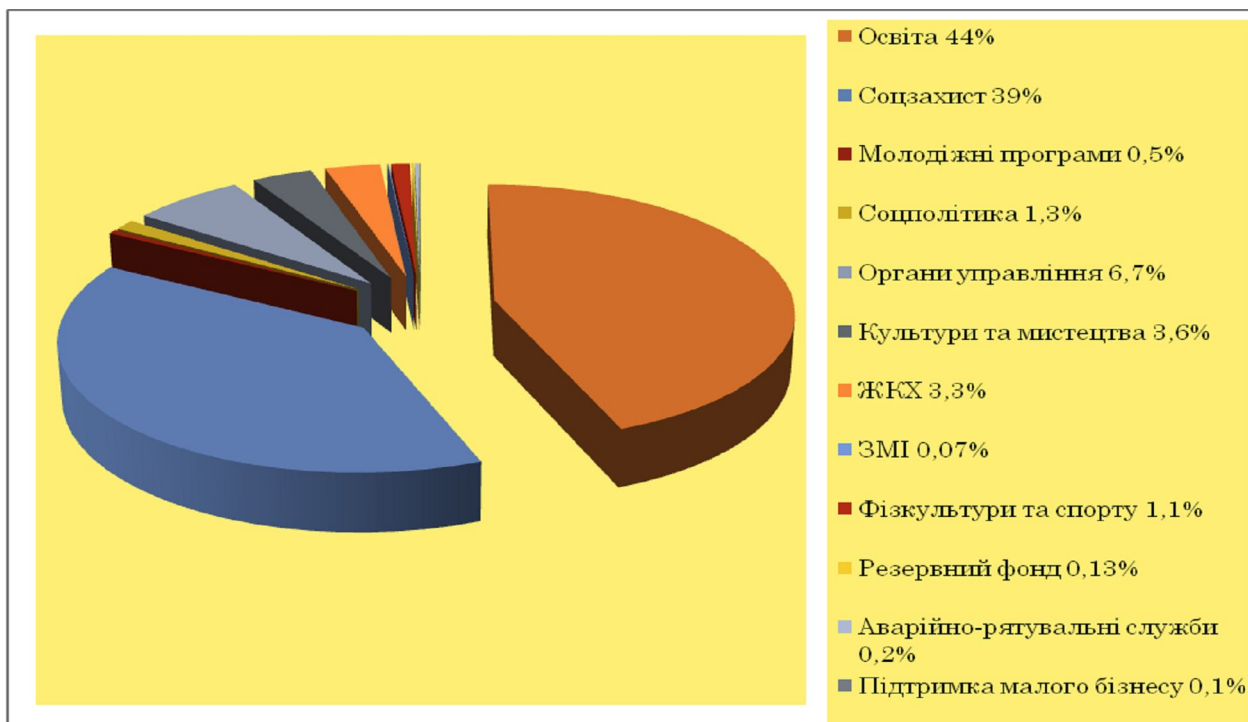

Бюджет міста 2008 року із власних надходжень загального фонду було виконано на 100,5 % до плану, виконання склало 43,1 млн. грн.

У порівнянні з 2007 роком власні надходження до загального фонду бюджету міста збільшилися на 10,5 млн. грн. або на 32,0 %. Видатки бюджету міста за 2008 рік становили 107,8 млн. грн. У порівнянні з 2007 роком видатки загального фонду збільшилися на 11,1 млн. грн. (або на 14,6%). Було збережено соціальну спрямованість бюджету (82,3 % усіх видатків бюджету – це видатки на соціально-культурну сферу та соц. захист населення).

Місцевий бюджет на 2009 рік, як завжди був соціально направленим. Із 77043,782 тис. грн. по загальному фонду було заплановано направити на утримання:

- Освіти – 33724,6 тис. грн.;
- Соціального захисту та соціального забезпечення – 29605,6 тис. грн.;
- молодіжних програм – 378,8 тис. грн.;
- заходи соціальної політики – 945,3 тис. грн.;
- органів управління – 5134 тис. грн.;
- культури та мистецтва – 2731,8 тис. грн.;
- житлово-комунального господарства – 2561,3 тис. грн.;
- засобів масової інформації – 55 тис. грн.;
- фізкультури та спорту – 841,5 тис. грн.;
- резервний фонд – 74,1 тис. грн.;
- аварійно-рятувальні служби – 123,5 тис. грн.;
- підтримка малого бізнесу – 20,3 тис. грн.

За даними начальника фінансового управління м. Жовті Води, протягом 2009 року до бюджету міста поступило доходів у сумі 89 мільйонів 612 тисяч (93,3% від раніше запланованої суми).

При плані 44 млн.38 тисячі виконання бюджету складає 43 млн. 650 тис. грн. У порівнянні з 2008 роком власні надходження до загального фонду міського бюджету збільшилися на 507тисяч (на 1,2%). Однак обсяг видатків також був збільшений.

Зате податкові надходження до міського бюджету виконані на 100,1%. Найбільший прибуток приніс податок з доходів фізичних осіб. При плані 34,4 млн. гривень міський бюджет отримав з цього податку 34,6 млн. гривень. Але це на 260 тисяч менше, ніж у 2008 році. Зменшення надходжень по прибутко-

вому податку пояснюється значним зменшенням кількості працюючих в 2009 році.

У зв'язку зі зменшенням кількості суб'єктів підприємницької діяльності бюджет недополучив плату за державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності – було отримано лише 76%. Плата за торговий патент склала 252 тис. грн., що значно менше ніж в 2008 році. На даний вид податку значно вплинула заборона ігрового бізнесу на території України, в результаті якої на протязі липня-вересня суб'єкти ігрового бізнесу анулювали торгові патенти. Також їм було повернено 89 тис. грн. з бюджету міста за попередню оплату даного виду діяльності.

725 тис. грн. було отримано по податку з власників транспортних засобів.

У порівнянні з минулим роком збільшились суми, отримані в результаті штрафних санкцій, а саме 316 тисяч гривень. Із них: 306 тис. грн. – забезпечення Правил дорожнього руху, що на 280 тисяч більше 2008 року.

Кошти від державного мита склали 288 тисяч гривень - план був виконаний. Позитивно вплинув на бюджет збір за забруднення навколишнього середовища - було отримано 89 тис. грн. при плані 66 тисяч грн.

У порівнянні з 2008 роком видатки загального фонду зменшилися на 12,9 млн. гривень. На соціально-культурну сферу було спрямовано 87% витрат. На утримання органів управління із бюджету виділено 5 млн. 75 тис. грн., з них 88% - витрати на зарплату.

При плані 35,5 млн. грн. на утримання закладів освіти було направлено 35 млн. грн.

Ряд запланованих пунктів бюджету не був виконаний. Зі слів міського голови, на невиконання бюджету вплинула світова криза. З його слів, у період економічної кризи частина приватних і державних структур скоротила своє виробництво. Тому місто не отримало деякі кошти, на які розраховувало. Друга причина, на думку міського голови, - скорочення робітників у

структурах малого та середнього бізнесу. Люди продовжують працювати неоформленими, отримуючи заробітну плату без оподаткування.

У ринкових умовах бюджет є основним інструментом державного регулювання соціально-економічних процесів. Відсутність належного законодавчого регулювання бюджетного процесу та механізму відповідальності за порушення бюджетного законодавства викликає цілий ряд негативних соціально-економічних наслідків.

Необхідною умовою виконання бюджету є ступінь реальності основних параметрів. Саме тому так важливо забезпечити подальше вдосконалення бюджетного процесу. З цією метою передбачається впровадити науково обгрунтовану систему прогнозування показників, які кладуться в основу формування доходів і видатків бюджету, а саме: валового внутрішнього продукту, прибутку, фонду оплати праці, амортизаційних відрахувань, загальною обсягу фінансових ресурсів, індексів оптових і споживчих цін.

Слід збалансувати фінансові ресурси місцевого самоврядування України з його функціями і компетенцією.

Отже, для вирішення проблем, пов'язаних з бюджетним процесом, треба орієнтуватися на наступні критерії:

- 1) максимально точно визначати обсяг валового внутрішнього продукту, враховуючи інфляцію, виробництво товарів і послуг, споживання, нагромадження.
- 2) науково обгрунтовувати розрахунок прибуткової частини бюджету.
- 3) необхідно виробити критерії організації всіх видів фінансової допомоги, максимально реалізувати потенціал їх цілеспрямованого впливу на економіку регіону.
- 4) врегулювати правила виконання бюджету.
- 5) визнати, що основною метою системи управління й контролю доходів і витрат бюджету є попередження фактів ухилення від сплати податків, інших обов'язкових платежів до бюджету, порушень при витрачанні коштів бюджету і позабюджетних фондів.